Gemeente Amsterdam

Bezoekadres
Amstel 1
1011 PN Amsterdam

Postbus 202
1000 AE Amsterdam
Telefoon 14 020
Fax 020-552 2402
amsterdam.nl

Retouradres: Postbus 202, 1000 AE Amsterdam

PER KOERIER
Rechtbank Amsterdam
Afdeling Publiekrecht
Teams Bestuursrecht
Parnassusweg 220
1076EC Amsterdam

Datum	3 juni 2019
Ons kenmerk	DJ.19.006533.001
Uw kenmerk	AMS 19/2313
Behandeld door	mevrouw [redacted] Directie Juridische Zaken, bezwaarenberoep@amsterdam.nl
Bijlage(n)	

Geachte griffier,

Namens de burgemeester van de gemeente Amsterdam doe ik u hierbij de op de bovengenoemde procedure betrekking hebbende producties toekomen.

Hoogachtend,

Namens de burgemeester van Amsterdam,

B|A [redacted]

Lijst van producties
AMS 19/2313
Verzoek om voorlopige voorziening [redacted]

1. Raadsbrief burgemeester Van der Laan over situatie op de Dam
   28 april 2017

2. Artikel NRC 2 juni 2017

3. [redacted]

4. [redacted]

5. Uitspraak voorzieningenrechter 7 maart 2019

6. Wom-besluit burgemeester
   12 april 2019

7. [redacted]

Gemeente Amsterdam

Bezoekadres
Amstel 1
1011 PN Amsterdam

Postbus 202
1000 AE Amsterdam
Telefoon 14 020
amsterdam.nl

1

Aan de Raadscommissie AZ

Retouradres: Postbus 202, 1000 AE Amsterdam

VERZONDEN
d.d. 23-5-2017

Datum 28 april 2017
Onderwerp Demonstraties op de Dam

Geachte leden van de Raad,

Vanuit Zoetermeer en Purmerend worden vrijwel wekelijks demonstraties georganiseerd op onder meer de Dam naar aanleiding van één helaas duurzaam buitenlands conflict. Eén organisatie demonstreert tegen het beleid van Israël en de andere organisatie ondersteunt ditzelfde beleid. Het is al langer een feit dat onrust en conflicten in het buitenland ook in Amsterdam voelbaar zijn. De stad wordt regelmatig geconfronteerd met deze spanningen en de daarbij horende dilemma's. De Amsterdamse driehoek stelt zich daarbij telkens als opgave om spanningen en onverdraagzaamheid tegen te gaan, zonder daarbij zelf onverdraagzaam te worden.

In Amsterdam is het demonstratierecht bijkans heilig. Bij die grondwettelijke vrijheid past ook dat een ieder zich mag uitspreken over elk buitenlands conflict, zolang men zich houdt aan de Nederlandse wet. Daarnaast mogen deze grondwettelijke vrijheden niet misbruikt worden om een ander diezelfde vrijheid te ontnemen. Deze vrijheid geldt voor een ieder die zich wil uiten over het conflict dat bestaat tussen Israël en de omringende landen en daarbij betrokken volkeren en organisaties. Het geweld aldaar raakt veel Amsterdammers. De emotie die dit bij verschillende gemeenschappen oproept, is begrijpelijk en krijgt de ruimte zolang dit niet leidt tot haat zaaien, discriminatie, bedreiging of geweld. Als burgemeester ben ik daarbij verantwoordelijk voor de openbare orde en de veiligheid van alle bewoners en bezoekers. Ik heb het recht om te protesteren van beide groepen op de Dam – het centrale plein van de hoofdstad - voor meer dan een jaar op geen enkele wijze in tijd beperkt. De Amsterdamse driehoek van burgemeester, hoofdofficier van justitie en hoofdcommissaris stelt echter nu vast dat de protesten steeds meer gepaard gaan met geweldsincidenten. Op basis van de wet zal ik dan vanaf nu verdergaande gelijkwaardige voorschriften aan deze protesten verbinden. In deze brief leg ik u uit waarom.

Grens bereikt
De eenheidsleiding heeft mij op 19 april 2017 middels een brief geïnformeerd over de wijze waarop de organisaties gebruik maken van het demonstratierecht. Hieruit blijkt dat met name de activiteiten op de Dam in 2016 en 2017 bij herhaling leiden tot overlast, spanningen, ophef, confrontaties, wanordelijkheden, geweld, strafbare feiten en overtredingen. Dit heeft tot gevolg dat veelvuldig politie is ingezet, aangiftes zijn gedaan, aanhoudingen zijn verricht en zaken in beslag zijn genomen. De politie geeft aan dat ondanks politietoezicht de demonstraties escaleren zowel verbaal, non-verbaal als fysiek. Over en weer worden beledigingen en bedreigingen geuit wat meer dan incidenteel uitloopt op een daadwerkelijk strafbaar feit. Verder blijkt uit de informatie van de politie dat bovenstaande incidenten zich zullen blijven herhalen en mogelijk verergeren. Hierbij speelt mee dat een oplossing voor het conflict waarover de demonstraties gaan niet in het vooruitzicht lijkt te liggen. Het protest op de Dam over geweld dat buiten Amsterdam plaatsvindt, kan zo uiteindelijk ook leiden tot toenemend geweld in ons Amsterdam.

Beide organisatoren zijn eerder geïnformeerd over de blijvende zorgen die ik heb omtrent hun demonstraties. Op 8 juli 2016 is ook een voorschrift gesteld om gepaste afstand te houden tot elkaar. Bovendien zijn op verschillende momenten gesprekken gevoerd door politie en gemeente met beide organisatoren over de geconstateerde incidenten. De inzet is telkens geweest om beide protesten gelijktijdig, vreedzaam te laten verlopen op de Dam. De Amsterdamse driehoek heeft ondanks deze intensieve inzet en het gestelde voorschrift geconstateerd dat dit doel niet is behaald en de situatie eerder is verslechterd dan verbeterd. De desbetreffende organisatoren zijn zelf primair verantwoordelijk voor het ordelijk en veilig verloop van de demonstraties maar hebben de afgelopen periode niet aangetoond eigenstandig die verantwoordelijkheid te kunnen dragen. Ze hebben niet bewezen op een beheerste en vreedzame wijze met tegengeluid om te kunnen gaan. In plaats van ruimte te bieden aan andersdenkenden, treden zij en/of hun sympathisanten vijandig en provocerend op tegen personen met een andere of tegengestelde mening, met escalatie en openbare orde verstoringen tot gevolg. Voor de driehoek is nu de grens bereikt. Om verdere escalatie te voorkomen is besloten enkele verdergaande maatregelen te nemen. Hierbij wegen het beschermingsbeginsel, het gelijkheidsbeginsel en de bijzondere omstandigheden van de Dam als demonstratielocatie zwaar mee.

Bescherming van ieders belang en grondrecht
De demonstraties vinden meestal plaats op de Dam en in het weekend. De Dam is het bekendste plein van Nederland. Het is het plein waar Nederland massaal stond na de aanslag op Theo van Gogh en meer recent na de aanslagen in Parijs. Het is het plein van de troonswisseling en van de Nationale Herdenking; het plein van de kermis en de kerstboom en het plein waar de kinderen van Amsterdam regelmatig naar de bekende poppenkast op de Dam gaan. Het is het startpunt van de gemeentelijke oriëntatie voor nieuwe Amsterdammers, die als oorlogsvluchteling een verblijfstatus hebben gekregen en het is het plein waar miljoenen bezoekers over de hele wereld elkaar jaarlijks in harmonie ontmoeten in de hoop het historische vrije en tolerante Amsterdam te beleven. De Dam is een plein van verbinding ongeacht je afkomst of overtuiging. Daarnaast is het een geliefd plein voor het vrije woord. Zonder twijfel is de Dam het plein waar vrijwel iedere organisatie zijn geluid uiteindelijk wil laten horen. Het bovenmatige en vaak langdurige gebruik voor enkel de demonstraties vóór en tegen Israël en het tegengeluid dat beide demonstraties structureel oproepen conflicteert met deze functies, brengt voelbare spanning met zich mee en ontneemt uiteindelijk anderen om in vrijheid hun grondrechten zonder vrees uit te oefenen.

Het plein behoort een ieder toe en als burgemeester dien ik naast het belang van deze demonstraties ook de belangen en grondrechten van die andere gebruikers en bezoekers te beschermen. Het kan bovendien niet worden aanvaard dat bijna ieder weekend slechts een handje vol mensen een relatief groot gedeelte van de Dam gebruikt voor slechts één thema, zeker als de bijbehorende gedragingen regelmatig leiden tot spanningen, wanordelijkheden en strafbare feiten. Dit raakt uiteindelijk ook de grondrechten van anderen, waaronder diegenen die om andere redenen ook op de Dam willen demonstreren. Tevens is bekend dat de demonstraties vrijwel zonder uitzondering niet op een juiste wijze worden aangemeld en dat naast het demonstreren, andere doelstellingen meespelen. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om illegaal collecteren maar ook het doen stoppen of frustreren van het grondwettelijk demonstratierecht van een ander. Een demonstrant staat niet boven de wet. Het pogen iemands grondrecht om te demonstreren te ontnemen is bovendien strafbaar, past niet bij Amsterdam, en zeker niet in de nabijheid van het

Nationale Monument op de Dam waar juist de onverzoenlijkheid en de duistere gevolgen daarvan worden herdacht.

Voorschriften op basis van de wet
Beide organisaties mogen afzonderlijk van elkaar om de week gebruik blijven maken van de Dam als demonstratielocatie. Ter voorkoming van confrontaties en strafbare feiten en in het belang van het verkeer en ter voorkoming van verdere wanordelijkheden, stel ik wel op basis van de Wet openbare manifestaties dat beide organisaties niet meer gelijktijdig mogen demonstreren en bovendien niet meer gelijktijdig met andere evenementen en/of demonstraties mogen demonstreren op de Dam. De organisaties zijn vooralsnog vrij om in de rest van de stad te blijven betogen, mits ze zich houden aan de wet en 50 meter afstand houden van andere protestvormen. Een betoging van beide organisaties mag te aller tijden niet langer dan drie uur per keer duren.

Gelijkheidsbeginsel en beschermingsbeginsel
Een belangrijk doel van dit besluit is het voorkomen van geweld en confrontatie zonder één van de conflicterende bewegingen disproportioneel te benadelen en gelijktijdig beide demonstraties voldoende te beschermen. Mits de organisaties hun demonstratierecht binnen de hierboven gestelde voorschriften en wettelijke kaders uitoefent, zal ik samen met mijn driehoek mijn uiterste best blijven doen deze te beschermen. Als de vrijheid van meningsuiting echter botst met het recht om vrij te zijn van vrees voor discriminatie, haat zaaien of geweld, dan geeft die laatste vrijheid in Amsterdam de doorslag. Amsterdam staat voor het grondrecht van de vrijheid van meningsuiting en het recht om te demonstreren. Deze grondrechten gaan echter wel samen met verantwoordelijkheden. Mocht blijken dat de organisatoren en/of hun sympathisanten niet voldoen aan bovenstaande voorschriften, strafbare feiten plegen en/of wanordelijkheden (dreigen) plaats (te) vinden, dan zal ik opdracht geven de demonstratie(s) te beëindigen.

Tot slot roep ik een ieder op om in hun eigen strijd tegen onverdraagzaamheid niet zelf onverdraagzaam te worden. In Amsterdam mag eenieder zich uitspreken over conflicten in het binnen – en buitenland. Je mag hier voor of tegen President Trump, de figuur Zwarte Piet, de komst van vluchtelingen of het beleid van Israël zijn. Maar wat ons moet blijven binden is dat we eropuit zijn samen te leven en bereid zijn om naar elkaar te blijven luisteren.

Hoogachtend,
De burgemeester van Amsterdam

E.E. van der Laan

2

nrc.nl›

N.B. Het kan zijn dat elementen ontbreken aan deze printversie.

Einde van het demonstratieduet op de Dam

Demonstratierecht Pro-Palestina- en pro-Israëldemonstranten maakten elkaar het leven zuur op de Dam. Nu haalt de burgemeester ze uit elkaar.

Bas Blokker 2 juni 2017

Michael Jacobs (boven, met Israëlische vlag) en Simon Vrouwe (onder, met pet en zwart-witte sjaal) op de Dam.

Foto's Katrien Mulder en Maarten Brante/ANP

Dit was het ritueel. 's Ochtends - meestal op zondag - pakte Simon Vrouwe in Purmerend zijn elektrische fiets, hij haakte er een bakkie aan, legde er Palestijnse vlaggen in en watervaste posters met informatie over Israël en de bezette gebieden. Zo fietste hij 16 kilometer naar de Dam in Amsterdam. Daar spreidde hij de spullen uit rond zijn fiets en begon te demonstreren voor de rechten van het Palestijnse volk. Soms stond hij er alleen, meestal met een handjevol sympathisanten.

In zijn huis in Amsterdam checkte Michael Jacobs intussen via zijn computer regelmatig de webcam die vanaf de gevel van wassenbeeldenmuseum Madame Tussaud opnamen maakt van de Dam. Als hij zag dat Simon Vrouwe zich installeerde op het plein, dan pakte Jacobs twee Israëlische vlaggen, knoopte er een om zijn schouders, vouwde de andere op en stak die in zijn jaszak, en begaf zich naar de Dam. Daar ging hij zo dicht mogelijk bij Simon Vrouwe en diens mededemonstranten staan.

Vaak kwam *Time to stand up for Israel* vanuit Zoetermeer ook nog demonstreren, een groep rond Sabine Sterk. Hun motieven waren hetzelfde als die van Michael Jacobs: Simon Vrouwe en zijn Palestina-demonstratie van de Dam krijgen, of op zijn minst er een tegengeluid bij laten horen. „Om Israëlische toeristen op de Dam een hart onder de riem te steken", zegt Sterk.

Zo ging het de afgelopen vijftien maanden. Twee minidemonstraties en één eenmansprotest op een van de drukste pleinen van het land, waar toeristen, levende standbeelden, hotdog-karretjes, poppenkasten staan, waar dagjesmensen en Amsterdammers overheen wandelen van Kalverstraat naar Nieuwendijk, en waar de koning ook nog wel eens langskomt.

Wie er eventjes bij stond te kijken, zag dat de demonstranten elkaar af en toe iets toebeten. Die zag hoe Israëlische toeristen geroerd op Michael Jacobs toeliepen en zeiden: *„Thank you for keeping the truth."* Die zag dat andere passanten juist Simon Vrouwe de hand schudden. Soms ging een jongen met een Palestijnse vlag vlak voor Jacobs' gezicht staan. De een zei stelselmatig dat de ander hem terroriseerde en andersom.

De een zei stelselmatig dat de ander hem terroriseerde en andersom

De politie bleef altijd ter plaatse, een, twee, zo nodig drie keer per week, en noteerde de treiterijen over en weer. Elkaar filmen, spugen, schelden, achter elkaar aanrennen. Er werd duivenvoer gestrooid op de posters van Vrouwe, zodat die ondergepoept werden.

Magnetisch

Het demonstratieduet op de Dam bleek magnetisch. Joodse toeristen die de Palestinademonstratie zagen, waren geschokt. Sommigen knoopten Jacobs' reservevlag om en gingen bij hem staan. Sommigen dansten de HaTikvah om Simon Vrouwe heen. Anderen gingen in discussie, meestal op luide toon. Aan de andere kant voelden jongeren met een Arabische achtergrond zich getergd door de Israëlische vlaggen. Dan groeide een groepje van drie jongens zo uit tot een oploop van twintig of dertig man.

Zoals eén Koerdische demonstratie met PKK-vlaggen genoeg is om een taxichauffeur van Turkse afkomst zijn auto stil te laten zetten en een beuk uit te delen zonder verder een woord te zeggen - zo werd hier het hele Midden-Oostenconflict naar de Dam gezogen. Agenten vertrokken meestal met een stapeltje aangiften van beide partijen tegen elkaar. Voor de ene partij was de agent die de ander niet arresteerde een 'zionistenvriend', voor de ander was hij een 'antisemiet'.

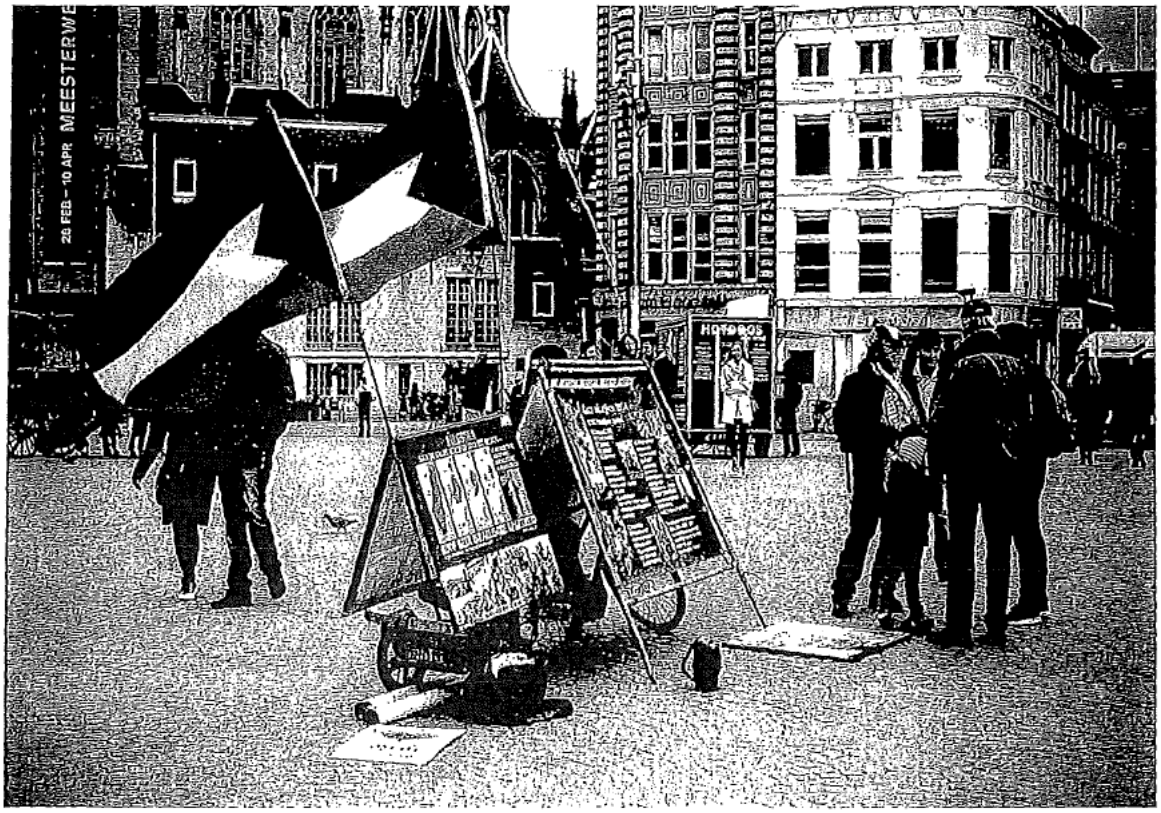

Door de jaren heen, zegt een woordvoerder van de gemeente, heeft de politie de verschillende demonstranten regelmatig uitgenodigd; altijd apart van elkaar, ze konden niet samen praten. De politie zocht manieren om escalatie te voorkomen, hield de demonstranten voor dat vrijheid van meningsuiting ook betekent dat je die van een ander tolereert. Uitgangspunt van politie, justitie en gemeente, onderstreept de woordvoerder, is altijd gebleven dat de twee partijen allebei tegelijkertijd op de Dam uiting konden geven aan hun mening over een conflict dat 3.300 kilometer verderop wordt uitgevochten. „Demonstreren is de meest eenvoudige manier waarop mensen aan de democratie kunnen deelnemen."

In juli vorig jaar verordonneerde de gemeente dat beide groepen een afstand van ten minste 25 meter tot elkaar moesten bewaren. In het zicht en op gehoorsafstand van elkaar - twee criteria uit Europese jurisprudentie over het demonstratierecht. De demonstranten van Time to stand up for Israel kregen een plek aangewezen bij de gevel van het Paleis op de Dam. Sinds zij in januari was bedreigd door een jonge Nederlandse vrouw van Marokkaanse komaf, droeg Sabine Sterk een kogelvrij vest.

Jacobs, aanvankelijk lid van Time to stand up for Israel, werd geroyeerd omdat hij zich niet aan die afspraak wilde houden, zegt Sterk. Omdat hij sindsdien alleen is, gelden de demonstratieregels niet voor hem.

Bijkans heilig

Alle partijen hadden, vond burgemeester Eberhard van der Laan al die tijd, het recht om op de Dam te demonstreren voor hun overtuiging. Want, schrijft de burgemeester aan de gemeenteraad: „In Amsterdam is het demonstratierecht bijkans heilig."

Bijkans, maar niet helemaal - in diezelfde brief aan de raad, vrijdag verstuurd, schrijft Van der Laan waarom hij het recht van deze demonstranten nu inperkt. Ze mogen overal in Amsterdam demonstreren, maar niet langer op dezelfde dag op de Dam. Vrouwe en de zijnen mogen daar louter op de even zondagen komen, Sterk en de haren louter op de oneven zondagen. En dan alleen nog als er geen andere manifestaties plaatshebben. Ze mogen voortaan niet langer dan drie uur demonstreren en als zij, op een andere plek in de stad, toch elkaars vaarwater opzoeken, dan moeten ze daar een afstand van 50 meter tot elkaar bewaren.

Vrouwe en de zijnen mogen op de even zondagen komen, Sterk en de haren louter op de oneven zondagen

De driehoek van politie, justitie en gemeente stond voor het dilemma van twee grondrechten: de vrijheid van meningsuiting en de veiligheid van de burgers. In zijn brief schrijft Van der Laan dat de organisatoren hebben bewezen de verantwoordelijkheid voor een vreedzaam en ordelijk verloop van hun demonstraties niet te kunnen dragen. „De situatie is eerder verslechterd dan verbeterd." De openbare orde en een ongestoord verloop van het verkeer, juist op een van de meest hectische en symbolische plekken van de stad, brengen de burgemeester tot dit besluit.

Daarbij, schrijft hij, „kan bovendien niet worden aanvaard dat bijna ieder weekend slechts een handjevol mensen een relatief groot gedeelte van de Dam gebruikt voor slechts één thema, zeker als de bijbehorende gedragingen

regelmatig leiden tot spanningen, wanordelijkheden en strafbare feiten. Dit raakt uiteindelijk ook de grondrechten van anderen, waaronder diegenen die om andere redenen ook op de Dam willen demonstreren." Zo heeft burgemeester Van der Laan dus van twee grondrechten vastgelegd welke volgens hem het zwaarst moet wegen: „Als de vrijheid van meningsuiting echter botst met het recht om vrij te zijn van vrees voor discriminatie, haat zaaien of geweld, dan geeft die laatste vrijheid in Amsterdam de doorslag." Daarmee beschermt hij het recht om vrijuit te demonstreren.

Is het niet ongemakkelijk dat de ontregelende protestgroep welbeschouwd zijn zin heeft gekregen? Simon Vrouwe ís nu van de Dam, zij het voor de helft van de tijd. „Maar juist doordat het gezag ver blijft van de inhoud van de demonstraties en geen kant kiest, is de afweging zuiver over de openbare orde gegaan", aldus de gemeentewoordvoerder.

Vrouwe laat er per mail geen misverstand over bestaan waarom hij moest vertrekken: „1 jaar protest van de Joden (zionisten)." Vorige week zaterdag stond hij op het Leidseplein met zijn fiets, het bakkie en de posters. Michael Jacobs stond erbij, met de vlag van Israël om zijn schouders.

5

uitspraak

RECHTBANK AMSTERDAM

Bestuursrecht

zaaknummer: AMS 19/739

uitspraak van de voorzieningenrechter van 7 maart 2019 in de zaak tussen

[redacted], te Amsterdam, verzoeker,

en

de burgemeester van Amsterdam, verweerder
(gemachtigden: mr. J. Pot en T.C. Temminck Tuinstra).

Procesverloop

Met het besluit van 1 februari 2019 (het bestreden besluit) heeft de burgemeester bepaald dat [redacted] uitsluitend op zondagen in de even weken op en rond de Dam in Amsterdam mag demonstreren, maximaal drie uur per dag.

[redacted] heeft tegen het bestreden besluit bezwaar gemaakt en daarnaast de voorzieningenrechter verzocht om een voorlopige voorziening te treffen, ertoe strekkende het bestreden besluit te vernietigen. De voorzieningenrechter vat dit op als een verzoek tot het schorsen van het bestreden besluit.

Het onderzoek ter zitting heeft plaatsgevonden op 27 februari 2019. [redacted] is verschenen, vergezeld van [redacted]. De burgemeester heeft zich laten vertegenwoordigen door zijn gemachtigden. Tevens zijn namens de burgemeester verschenen R. Georgiades en C. Merks, beiden werkzaam bij de politie, eenheid Amsterdam.

Overwegingen

1. Het oordeel van de voorzieningenrechter heeft een voorlopig karakter en bindt de rechtbank in een (eventueel) bodemgeding niet.

Aanleiding van deze procedure

2. [redacted] houdt op zaterdagen en zondagen al geruime tijd pro-Palestina demonstraties op de Dam in Amsterdam en wil dit ook blijven doen. Naast deze en andere pro-Palestina demonstraties, vinden er op dezelfde dagen ook pro-Israël demonstraties plaats op de Dam.

3. Met het bestreden besluit heeft de burgemeester op grond van de Wet openbare manifestaties (Wom) beperkingen gesteld aan het recht tot betoging van [redacted], in die zin dat hij uitsluitend nog op zondagen in de even weken op en rond de Dam in

Amsterdam mag demonstreren, maximaal drie uur per dag.[1] Dit volgens de burgemeester ter voorkoming van confrontaties en strafbare feiten, in het belang van het verkeer en ter voorkoming van verdere wanordelijkheden. Buiten het gebied op en rond de Dam staat het [redacted] vrij om in Amsterdam te demonstreren, mits hij 50 meter afstand houdt van andere protestvormen en evenementen, aldus de burgemeester.

4. Overigens heeft de burgemeester ten aanzien van de pro-Israël demonstaties het recht op betoging op dezelfde wijze beperkt, zij het dat dergelijke demonstraties uitsluitend op zondagen in de oneven weken mogen plaatsvinden.

Oordeel voorzieningenrechter

5.1. De voorzieningenrechter stelt voorop dat het recht tot betoging een grondrecht is.[2] De burgemeester kan aan dit grondrecht op grond van de Wom[3] beperkingen stellen, onder meer ter bestrijding en voorkoming van wanordelijkheden. Het is daarbij aan de burgemeester om aannemelijk te maken dat er sprake is van vrees voor wanordelijkheden en dat, gelet op die vrees, het stellen van beperkingen noodzakelijk is.

5.2. Naar het oordeel van de voorzieningenrechter heeft de burgemeester in redelijkheid beperkingen kunnen stellen aan het recht tot betoging van [redacted] ter voorkoming en bestrijding van wanordelijkheden op de wijze zoals in het bestreden besluit is gebeurd. Hiertoe wordt het volgende overwogen.

5.3.1. Uit de (mutatie)rapporten van de politie in het procesdossier[4], alsmede uit de door [redacted] overgelegde filmopnames, blijkt genoegzaam dat de gelijktijdige aanwezigheid op de Dam van zowel pro-Palestina als pro-Israël demonstranten leidt tot spanningen, overlast en ongeregeldheden in de zin van fysieke en (non-)verbale confrontaties.

5.3.2. Nog daargelaten welke groepering/beweging het ontstaan van deze ongewenste situatie (het meest) valt aan te rekenen, heeft de burgemeester op basis daarvan de bescherming van de vrijheden en (grond)rechten van andere gebruikers en bezoekers van de Dam zwaarder kunnen laten wegen dan het individuele belang van [redacted] dat hij heeft bij het onbeperkt gebruik kunnen maken van zijn recht tot betoging op de Dam. Zo heeft de burgemeester de belangenafweging in het bestreden besluit – samengevat – als volgt toegelicht. De grens voor de Amsterdamse driehoek – bestaande uit de burgemeester, de hoofdofficier van justitie en de hoofdcommissaris van de politie – is bereikt. Uit informatie van de politie blijkt dat zowel [redacted] als de pro-Israël demonstranten zich op de Dam steeds meer op onaanvaardbare wijze gedragen, dat de demonstraties (non-)verbaal en fysiek escaleren en dat dit invloed heeft op een ieder die zich daar begeeft. Ook blijkt uit deze informatie dat er sprake is van een toenemende gegronde vrees dat dergelijke incidenten zich zullen blijven herhalen en mogelijk verergeren. Het protest op de Dam over geweld dat buiten Amsterdam plaatsvindt, leidt zo uiteindelijk tot geweld op de Dam. Om verdere escalatie te voorkomen is daarom besloten om maatregelen te nemen. Hierbij wegen het

[1] Mits daar geen andere grootschalige evenementen of demonstraties plaatsvinden en [redacted] binnen het bij het bestreden besluit aangegeven omlijnd gebied blijft aan de paleiszijde op de Dam.
[2] Artikel 9 van de Grondwet.
[3] Artikel 2 en artikel 5, eerste lid, van de Wom.
[4] In de mutatierapporten van de politie die zien op 6 januari 2019 en op 3 en 17 februari 2019 wordt ook de naam van [redacted] genoemd.

beschermingsbeginsel, het gelijkheidsbeginsel en de bijzondere omstandigheden van de Dam als locatie zwaar mee.

5.3.3. Het voorgaande, in samenhang bezien met wat onder 5.3.1. is genoemd, acht de voorzieningenrechter een voldoende deugdelijke motivering voor de gestelde beperkingen aan het recht tot betoging van [redacted] Daarbij neemt de voorzieningenrechter in aanmerking dat beperkingen uitsluitend zien op de locatie op en rond de Dam en dat er soortgelijke beperkingen gelden voor iedere andere pro-Palestina of pro-Israël demonstratie.

5.4. Ten aanzien van het betoog van [redacted] dat de ontstane situatie met het bestreden besluit niet wordt opgelost, merkt de voorzieningenrechter op dat door de gemachtigden van de burgemeester ter zitting is erkend dat er vooralsnog geen sprake is van een ideale of definitieve oplossing, maar dat het bestreden besluit echter nu wel noodzakelijk is. Dat deze aan [redacted] (en andere pro-Palestina en pro-Israël demonstraties) gestelde beperkingen mogelijk niet direct leiden tot een algehele oplossing, betekent niet dat, zoals hiervoor reeds is geoordeeld, de burgemeester niet heeft kunnen overgaan tot het stellen van deze beperkingen.

5.5. In de op de zitting door [redacted] opgeworpen stelling dat het bestreden besluit alleen al disproportioneel is, omdat daarin geen einddatum is genoemd, ziet de voorzieningenrechter geen aanleiding om de gevraagde voorlopige voorziening te treffen. De burgemeester heeft, zoals hierboven reeds is geoordeeld, op basis van de huidige situatie beperkingen kunnen stellen aan het recht tot betoging van [redacted] op de wijze zoals in het bestreden besluit is gebeurd. Met de beantwoording van de vraag of er een einddatum voor deze beperkingen moet worden vastgesteld is nu geen spoed gemoeid en deze vraag kan aan de orde komen in de bezwaarprocedure.

5.6. Gelet op het bovenstaande heeft het bezwaar van [redacted] tegen het bestreden besluit bij deze stand van zaken naar het oordeel van de voorzieningenrechter geen redelijke kans van slagen. Het verzoek om voorlopige voorziening wordt daarom afgewezen. Voor een proceskostenveroordeling bestaat geen aanleiding.

Beslissing

De voorzieningenrechter wijst het verzoek om voorlopige voorziening af.

Deze uitspraak is gedaan door mr. M.J.M. Langeveld, voorzieningenrechter, in aanwezigheid van mr. S.A. Lemmens, griffier. De beslissing is in het openbaar uitgesproken op 7 maart 2019.

griffier voorzieningenrechter

Afschrift verzonden aan partijen op: - 7 MRT 2019

Rechtsmiddel
Tegen deze uitspraak staat geen rechtsmiddel open.

KOPIE CONFORM

Gemeente Amsterdam

Bezoekadres
Amstel 1
1011 PN Amsterdam

Postbus 202
1000 AE Amsterdam
Telefoon 14 020
amsterdam.nl

6

[redacted]

Retouradres: Postbus 202, 1000 AE Amsterdam

Datum 12 april 2019
Onderwerp Demonstratie op de Dam

Geachte heer [redacted],

De Dam is al weer enige tijd wekelijks het toneel van betogingen waarbij enkele mensen zich opwerpen als verdediger van het beleid van Israël en gelijktijdig enkele mensen zich solidair tonen met het Palestijnse volk. Beide partijen hebben aangegeven in gedragingen, kennisgevingen, tijdens het inspreken in de commissie Algemene Zaken en per mail dat zij voornemens zijn hun protest de komende jaren op deze wijze voort te zetten. Bij de grondwettelijke vrijheid van meningsuiting past dat een ieder zich mag uitspreken over elk buitenlands conflict, zolang men zich houdt aan de Nederlandse wet. Daarbij mogen deze grondwettelijke vrijheden niet misbruikt worden om een ander diezelfde vrijheid te ontnemen. Als burgemeester van Amsterdam ben ik ook verantwoordelijk voor de openbare orde en de veiligheid van al haar bewoners en bezoekers.

Grens bereikt
De politie en het openbaar ministerie hebben mij geïnformeerd over de wijze waarop door een aantal Pro Israël en Pro Palestina sympathisanten gebruik gemaakt wordt van het demonstratierecht. Hieruit blijkt dat hun activiteiten op met name de Dam bij herhaling leiden tot overlast, spanningen, ophef, confrontaties, wanordelijkheden, geweld, strafbare feiten en overtredingen. Dit heeft tot gevolg dat de afgelopen weken veelvuldig politie is ingezet, aangiftes zijn gedaan en er handhavend moest worden opgetreden. In het verleden heeft u afbeeldingen getoond waarover het gerechtshof Amsterdam recent heeft geoordeeld dat niet valt uit te sluiten dat een strafrechter die als onnodig grievend en daarmee als een strafbaar feit zou beschouwen.

De politie geeft aan dat, ongeacht politietoezicht, de demonstraties zowel verbaal, non-verbaal als fysiek escaleren. Beide partijen gedragen zich op de Dam steeds meer op onaanvaardbare wijze en dat heeft invloed op een ieder die zich daar begeeft. Verder blijkt uit politie informatie dat sprake is van een toenemende gegronde vrees dat bovenstaande incidenten zich zullen blijven herhalen en mogelijk verergeren. De protesten waarin u participeert over geweld dat buiten Amsterdam plaatsvindt, leidt zo uiteindelijk ook tot geweld op de Dam. Voor de driehoek is nu de grens bereikt. Daarom is besloten enkele verdergaande maatregelen te nemen om verdere escalatie te voorkomen. Hierbij wegen het beschermingsbeginsel, het gelijkheidsbeginsel en de bijzondere omstandigheden van de demonstratielocatie zwaar mee.

Bescherming van ieders belang en grondrecht
Ook u houdt uw protesten bij voorkeur op de Dam in de directe nabijheid van het Monument op de Dam en dan met name op woensdag en in het weekend. De politie geeft aan dat uw protest op de Dam met grote regelmaat leidt tot een demonstratie en dit meerdere keren uiteindelijk geleid heeft tot fysieke en/of verbale confrontaties met Pro Israël sympathisanten. Uw protesten op de Dam leiden regelmatig daarenboven tot aanwas van andere Pro Palestina sympathisanten. Ik beschouw uw protest daarom als een demonstratie in de zin van de Wet openbare manifestaties (Wom) en hieruit volgt een wettelijke verplichting om vooraf kennisgeving te doen van uw demonstratie. Ik stel vast dat u zich niet aan deze verplichting houdt. Daarmee bent u in overtreding van de Wom en de Algemene Plaatselijke Verordening.

Voorschrift op basis van de wet
U bent zelf primair verantwoordelijk voor het ordelijk en veilig verloop van uw demonstratie, maar u heeft de afgelopen periode niet aangetoond eigenstandig die verantwoordelijkheid te kunnen dragen. U heeft niet bewezen op een beheerste en vreedzame wijze met tegengeluid om te kunnen gaan. In plaats van ruimte te bieden aan andersdenkenden, treden u en/of uw sympathisanten vijandig op tegen personen met een andere of tegengestelde mening, met escalatie en openbare orde verstoringen tot gevolg.

Het plein behoort een ieder toe en als burgemeester dien ik naast uw belang ook de vrijheden en (grond-) rechten van andere gebruikers en bezoekers te beschermen. Het is onacceptabel dat met grote regelmaat slechts een handje vol mensen een relatief groot gedeelte van de Dam gebruikt voor één thema, als deze activiteiten regelmatig leiden tot wanordelijkheden en strafbare feiten. Dit raakt uiteindelijk ook de grondrechten van anderen.

De Wom biedt ruimte om de overweging om wel of geen voorschriften te stellen mede te laten bepalen door de specifieke omstandigheden, het tijdstip en de locatie waar de demonstratie plaatsvindt. Dit impliceert dat afhankelijk van de plaats van de demonstratie en de activiteiten die daar op dat moment plaatsvinden, beperkingen gerechtvaardigd kunnen zijn ter bestrijding of voorkoming van wanordelijkheden en in het belang van het verkeer. Door toenemende drukte in de stad is het van belang de doorstroming van (voetgangers-) verkeer en het voorkomen van overcrowding mee te laten wegen bij de besluitvorming over uw demonstratie. De in deze brief omschreven belangen en omstandigheden en de toename van de door de politie geschetste incidenten leveren bovendien een legitieme vrees voor wanordelijkheden op.

Ter voorkoming van confrontaties en strafbare feiten en in het belang van het verkeer en ter voorkoming van verdere wanordelijkheden, stel ik wel op basis van artikel 5 lid 1 van de Wom dat u en uw sympathisanten enkel nog op en rond de Dam (zie kaartje: binnen het rood omlijnde gebied) mogen demonstreren op de zondagen van de even weken, mits er op de Dam geen andere grootschalige evenementen en demonstraties plaatsvinden en u binnen het blauw omlijnde gebied aan de paleiszijde blijft op de Dam. U blijft buiten het rood omlijnde gebied vrij om in de rest van Amsterdam te betogen, mits u 50 meter afstand houdt van andere protestvormen en evenementen. Uw betogingen dienen altijd vooraf op reguliere wijze aangemeld te worden via het

digitale formulier dat te vinden is op amsterdam.nl. Uw demonstratie mag nergens langer dan drie uur per dag duren.

Gelijkheidsbeginsel en beschermingsbeginsel
Een belangrijk doel van dit besluit is het voorkomen van geweld en confrontatie zonder één van de conflicterende bewegingen disproportioneel te benadelen en daarmee voor een ieder het grondrecht voldoende te beschermen. Mocht blijken dat u en/of uw sympathisanten niet voldoen aan bovenstaande voorschriften, strafbare feiten plegen en/of wanordelijkheden (dreigen) plaats (te) vinden, dan zal ik opdracht geven de demonstratie(s) te beëindigen.

Hoogachtend,

Femke Halsema
Burgemeester van Amsterdam

Als u het niet eens bent met dit besluit, kunt u binnen 6 weken na verzenddatum (zie datumstempel van verzending op beschikking) van dit besluit een bezwaarschrift indienen bij de Gemeente Amsterdam. Het bezwaarschrift moet tenminste uw naam en adres bevatten, de datum, een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht en de gronden van het bezwaar. Het is wenselijk tevens een afschrift van dit besluit mee te zenden. Het bezwaarschrift moet u sturen naar: de gemeente Amsterdam, Amstel 1, Postbus 202, 1000 AE A'dam.

Kaartje bij Wom brief

